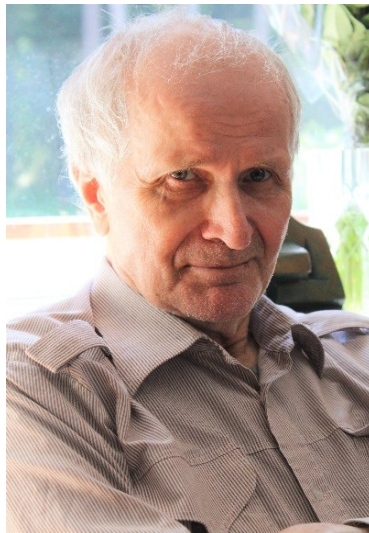

IN MEMORIAM – ALFONSAS VINCENTAS AMBRAZIŪNAS

2020 m. gegužės 7 d. mirė talentingas skulptorius, ilgametis

Lietuvos dailininkų sąjungos narys ALFONSAS VINCENTAS AMBRAZIŪNAS.

(1933-05-12 – 2020-05-07)

Atsisveikinimas su velionio urna vyks 2020 gegužės 27 d., trečiadienį, nuo 11.00 iki 14.00 val.

Lietuvos dailininkų sąjungos salėje, Vokiečių g. 4, Vilniuje.

Laidotuvės vyks 2020 gegužės 27 d., trečiadienį, 14.30 val.

šėimos kapavietėje Rokantiškių kapinėse, Vilniuje.

ALFONSAS VINCENTAS AMBRAZIŪNAS – vienas ryškiausių Lietuvos skulptorių, mūsų tautos pasididžiavimas, ne vienu kūrybiniu sprendimu pralenkęs laikmetį ir savo pavardę įrašęs greta pasaulinio lygio monumentų kūrėjų. A. V. Ambraziūnas - Valstybinės premijos laureatas, nusipelnęs meno veikėjas. 1997–1998 m. jam buvo paskirta Valstybinė stipendija.

Skulptorius gimė 1933 m. gegužės 12 d. Valmantiškiuose, Kauno apskrityje. 1961 m. baigė Lietuvos dailės institutą, skulptūrą studijavo pas J. Mikėną. 1962–1997 m. dėstė M. K. Čiurlionio menų gimnazijoje. Ankstyvosioms medinėms skulptūroms būdinga ekspresyvi, gruboka forma, lakoniška ir tiksli personažų charakteristika, jaučiama liaudies drožybės įtaka. Vėlesnieji kūriniai, ypač memorialiniai, apibendrintų formų, pasižymi monumentalumu, emocionalumu.

Kūrėjas dirbo monumentaliosios, dekoratyvinės, memorialinės bei mažosios skulptūrinės plastikos srityse, kūrė portretines kompozicijas, moliotipijas.

Nuo 1958 m. dalyvavo jungtinėse parodose, surengė ne vieną personalinę parodą. Nuo 1959 m. A. V. Ambraziūno darbai buvo eksponuoti daugelyje Lietuvoje rengiamų parodų, o taip pat Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Kanadoje, Vokietijoje, Danijoje, Suomijoje, Lenkijoje, Italijoje, Austrijoje. Mažosios plastikos kūrinių įsigiję Lietuvos, Rusijos, Vokietijos muziejai.

Didysis skulptoriaus pašaukimas buvo kurti monumentaliasias bei dekoratyvines kompozicijas viešosioms erdvėms. Reikšmingiausias A. V. Ambraziūno kūrinys yra Kauno IX forto skulptūrinis monumentas, jį kūrėjas vadina epochos paminklu. „Ten visais laikais buvo „juoda vieta“, tad paminklas atspindi kovą, žūtį ir kėlimąsi“, – sakė autorius.

Skulptorius dalyvavo keturiuose ketverius metus trukusiuose konkurso monumentui kurti skelbtuose etapuose, jiems parengė nesuskaičiuojamą kiekį eskizų. Dirbo kartu su architektais G. Baravyku ir V. Vieliumi. Laimėjus konkursą monumento statyba truko trylika metų ir buvo baigta 1983 metais. A.V. Ambraziūnas pasakoja, jog „prie IX forto dirbo daugybė žmonių. Jie vieni iš kitų mokėsi, tobulėjo. Čia vyko visa Lietuvos skulptūros mokykla.“

Kauno IX forto memorialas įtrauktas į TRISDEŠIMT GERIAUSIŲ EUROPOS PAMINKLŲ (1966–1984 m., architektai Gediminas Baravykas, Vytautas Vielius).

Ekspertai, atvykę iš Rusijos įvertinti monumento, paminklo autoriui Alfonsui Ambraziūnui 1985 m. paskyrė Visasąjunginę valstybinę premiją (ypatingai aukštas įvertinimas).

Alfonsas Vincentas Ambraziūnas taip pat dalyvavo įvairiuose kituose kūrybiniuose konkursuose, kur pelnė aukščiausias prizines vietas: Gedimino paminklui Vilniuje, Lietuvos tremtiniams Naujojoje Vilnioje, J. Miltiniui Panevėžyje, L. Stuokai – Gucevičiui Vilniuje, Tauro apygardos partizanams Marijampolėje (I premija), Laisvės paminklui Kelmėje (III premija), Kęstučio apygardos partizanams Tauragėje (II premija), Vytauto apygardos partizanams Utenoje (III premija).

Kiti įsiminti, profesionalumu bei originalumu pasižymintys autoriaus sukurti paminklai:

Peliksas Burgailiškis, antkapinis paminklas, 1968 m. Vilnius

A. Račaitė, antkapinis paminklas, 1980 m., Vilnius

Vincas Krėvė, paminklas, 1988 m. Druskininkai

Jonas Basanavičius, paminklas, 1990 m. Mažeikiai

Vincas Mykolaitis-Putinas, paminklas, 1993 m. Marijampolė

Antanas Maceina, paminklas, 1997 m. Prienai

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, portretas, 1962 m.

Kristijonas Donelaitis, portretas, 1967 m.

Balys Sruoga, portretas, 1979 m.

Ieva Simonaitytė, portretas, 1980 m.

Zigmas Aleksa-Angarietis, paminklas 1972 m., Vilnius.

Be intensyvaus kūrybinio darbo, A.V. Ambraziūnas rasdavo laiko pasidalinti savo žiniomis bei patirtimi su kolegomis. Jis ilgą laiką dirbo skulptūros sekcijoje bei dailininkų sąjungos valdyboje, Monumentaliosios dailės taryboje (prie Lietuvos Kultūros Ministerijos, pirmininko pavaduotoju).

Buvo rengiamų konkursų ekspertinių komisijų narys: 2006–2007 m. Lietuvos kultūros ministerijos meno ekspertų tarybos narys; 1997–2002 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro Laisvės kovų įamžinimo meno tarybos narys; 1990–1995 m. Respublikinės paminklų ekspertų prie Lietuvos Kultūros Ministerijos narys.

Kaip sako kūrėjo bičiulė skulptorė Ona Daliutė Matulaitė: „Alfonsas Ambraziūnas - vienas stipriausių mūsų kultūros statinio atraminių stulpų, apjungusių LAIKUS tarp Lietuvos NEPRIKLAUSOMYBIŲ. Jo paties žodžiais – " Ką turėjom, tai turėjom - NEPAMESTĄ TAUTINĮ GENĄ"... Su reta išgyvento laiko klausa, savo kuriamo meno formos pajauta, pasaulio matymu... V. Grybo gatvėje skulptorių dirbtuvėse tebesigirdi jo tylaus susikaupimo... ar kalamo akmens aidas“.

Netekome aukščiausio lygio kūrėjo, altruistiško, puikaus žmogaus, palikusio gilų pėdsaką Lietuvos dailės istorijoje bei amžininkų širdyse.

Lietuvos dailininkų sąjungos vardu reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio šeimai, giminaičiams, kolegoms bei visiems pažinojusiems dailininką.

Atsisveikinimo metu, vadovaudamiesi karantino reikalavimais ir saugodami vieni kitus, prašysime dėvėti kaukes ir turėsime garantuoti saugų žmonių skaičių salėje, dėl to gali tekti palaukti holė. Iš anksto dėkojame už supratingumą.

Lietuvos dailininkų sąjungos informacija

Parengė LDS pirmininkė. E. Utarienė (remtasi <http://alfonsasambraziunas.lt/> ir kita informacija)